

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnistvo „Slov. Naroda“.

Zakon

gledé zgradbe lokalne železnice iz Ljubljane v Kamnik.

Člen I.

Vlada se pooblašča, da se udeleži pri naboru glavnice za gradnjo lokalne železnice z Ljubljanske postaje cesarjeviča Rudolfa železnice v Kamnik z nadaljno progo do tamošnje erarične tovarne za smodnik, da v ta namen od delniške družbe, ki se bode sestavila za to lokalno progo, vzame delnic za 200.000 gold. av. v. v notah.

Državna blagajnica pa se udeležuje s pogojem, da

- Dežela kranjska zagotovi kot donesek k omenjeni lokalni železnici najmanj 50.000 gld.; dalje
- da se ostali kapital za gradnjo, v znesku po državnem upravitelstvu določenem, z izdavanjem prioritetnih in glavnih delnic družbe, ki se bode ustanovila, po bodočem koncesionarju tako zavaruje, da bodoči koncesionar prevzame jamstvo, da se bode shajalo s kapitalom, ki ga za gradnjo določi državno upravitelstvo.

Člen II.

Dividenda, ki pristojna delnicam, po čl. I. izdanim, dokler glavne delnice nima jo pravice do dividende, ne sme se nastaviti više, nego s petimi odstotki.

Glavne delnice, ki jih po členu I. prevzame država, morajo imeti jednake pravice, kakor druge glavne delnice delniške družbe, ki se bode ustanovila, in ne sme se jim po pravilih kratiti pravica glasovanja, ne v tem, da je glasovalna pravica omejena na maksimalno število glasov, niti posestnikom prioritetnih delnic nasproti.

Člen III.

Uplačevati na glavne delnice, ki jih po čl. I. prevzame država, se ima proti nekolekovanim potrjilom počenši z l. 1887 v dveh enakih letnih vsotah, v obrokih, po državnem upravitelstvu določenih.

Prva vsota ne uplača se nikakor prej, dokler se ni dovoljno dokazalo, da se je ostali kapital za gradbo že uplačal in porabil in dokler ni v čl. I. omenjena lokalna železnica dodelana in javnemu prometu izročena.

Člen IV.

Lokalna železnica, omenjena v I. členu ima se graditi kot parni tramvaj z normalnim tirom, dodelati in prometu izročiti se ima v dveh letih računivši od tedaj, ko se podeli koncesija.

Člen V.

Ko bi država prevzela obrat v členu I. omenjene lokalne železnice, bi se obratni stroški pavšalovali tako, da bi za nje državno upravitelstvo določilo stanovite odstotke kosmatega dohodka.

Člen VI.

Zakon ta je veljaven, ko se razglasi.

Zvršitev tega zakona nalaga se Mojemu trgovskemu in Mojemu finančnemu ministru.

V nagibih k temu zakonskemu načrtu poudarja se, da se že dolgo vrsto let dela za to železnico, ki je v gospodarskem pomenu nujna potrebna.

Že sedaj je ondot, koder se bode izpeljala nameravana proga, živahna obrtna delavnost, k čemur pripomore zlasti Bistrice izdatna vodna moč. Domžale, Jarše, Mengeš in Kamnik so v obrtnem oziru važni kraji.

V prvej vrsti omeniti je cesarske tovarne za smodnik v Kamniku, ki se bode zvezala z nameravano lokalno progo. S tem bode vojaškemu upravitelstvu možno kadarkoli v najkrajšem času pošiljati smodnik v Ljubljano, od tam pa naprej.

V Domžalah in v Kamniku je 8 velikih tovarn za slavnike, ki se prodajajo po vsem cesarstvu. V Jaršah so umeteljni mlini, ki zmeljejo na leto 1500 ton žita, dalje precejšnje cementne tovarne in tovarne za glinaste izdelke. V Kamniku vrhu tega kopelj, ki se po letu živahno obiskuje. V Bistriški dolini je mnogo žag, ki izdelajo nad 6000 ton lesa in desk.

Iz teh in še drugih ozirov, ki se navajajo v nagibih, treba je, da se ti kraji zvežejo z železnico in tako približajo velikim prometnim progam.

Nameravana železnica bode 22 kilometrov dolga. Od koloivora Rudolfove železnice zavila se bode na lastnej podstavi na Dunajsko cesto. Čez Savo postavil se bode poseben most in potem bode vozila ta železnica deloma po cesarske cesti do Domžal, od ondot pa poleg Bistrice čez Preserje, Homec, Šmarco v Kamnik. Iz Kamnika položil se bode 1.4 kilometra dolg tir do tovarne za smodnik.

Stroški za vso progo od Ljubljane v Kamnik proračunjeni so s 686.000 gld. to je: 31.181 gld. na kilometer. Za vlačni tir v tovarno za smodnik je proračunjenih 85.000 gld. vkupe 771.000 gld. Ta kapital se bode dobil s tem, da država dá 200.000 gld. podpore, dežela kranjska 50.000 gld., interese 50.000 gld., da se posebe še nabere 50.000 gld., vkupe 350.000 gld. Za to vsoto izdale bi se glavne delnice al pari.

Za ostali kapital 421.000 gld. izdale bi se prioritetne delnice, katerih kurs bi bil najmenj 80%, torej v nominalni vrednosti 520.000 gld. Vsa nominalna glavnica te lokalne železnice bi torej znašala 870.000 gld.

Državno upravitelstvo ima pravico, da sme kadarkoli prevzeti to železnico in svobodno določiti tarife. Vender so si prosilci za koncesijo izprosili zagotovilo, da bi državno železnično upravitelstvo obratnih stroškov ne zaračunjevalo više, nego s 45 % kosmatega dohodka.

K tej železnici bode torej država pripomogla z 200.000 gld., ki se bodo izplačali v dveh letnih vsotah po 100.000 gld., počenši od 1887. l., če

LISTEK.

Spomini na Poljsko.

(V slovstvenem zabavnem večeru čital Fr. Potočnik.)

(Konec.)

O tej zadevi, o kateri sem Vam pripovedoval, da so namreč Rusi dve tri kroglice z leve obali poslali na desno obal, na avstrijsko ozemlje, zlasti pa, da so te kroglice bile namenjene avstrijskemu uradniku — to je meni — vnel se je v vseh poljskih časnikih ogromen ropot. Rotili so Avstrijo, naj maščuje rusko predrznost in ko bi človek časnikarskim tem hujšakem verjel, moral bi misliti, da se bode zdaj in zdaj zaradi moje osebe pričela avstrijsko-ruska vojna. Gotovo je, da je v isti čas ne le moje ime zaslulo po vseh poljskih krajih, kot ime mučenika za poljsko stvar in pozvan sem bil celo po predsedstvu naše vlade, naj poročam, kaj je v tej zadevi resnica in moja soproga, vznemirjena po časnikarskem ropotu, pripravljala se je že na pot, da bi mi kot junaška družica obvezovala rane, ali me

pa kot junaka z lavoriko na glavi v črno poljsko zemljo pokopala. K sreči dobila je še o pravem času pismo, da sem zdrav in čvrst do Tarnobazega dospel.

Ne bodem Vas, častiti gospodje, dalje mučil s čitanjem svojih potovanj, akoravno bi mogel popisati še več jako čudnih dogodbe. Lahko bi pripovedoval, kako je bilo, ko sem tri dni bival sredi poljskega ustaškega tabora v Wzawi, tik suhe meje mej Avstrijo in Rusijo in kako sem se ondu seznanil s poveljnikom tabora, ustaškim polkovnikom baronom Horachu-jem, z vsemi poveljniki, načelniki in starosti, sploh z vsemi dostojanstveniki iz rusko-poljskega ozemlja prepodene ustaške vlade Sandomierske gubernije, poleg tega pa tudi z zalo in dražestno gospodičino Pustovojtovo, katera je bila, kakor znano, pobočnik generalu Langiewiczu. Opisoval bi lahko, kako se je ravno Langiewicz pred mitnico v Ušcie-Solni avstrijskemu husarskemu častniku Banfu-ju udal in kako so ga v spremstvu „zlahte“ in druge inteligence kakor triumfatorja v Tarnov, pozneje v Krakovo v zapor odpeljali. A vse to in več drugih epizod, kako sem se v Mielici na glavnem trgu umival, kako sem v Baranovu pri židovih

spal, kako je človeku pri srci, če na Poljskem 27 ur jesti ne dobi itd. za danes opustim, proseč Vas, da me spremite nazaj v Krakovo.

Par dni po prihodu v Krakovo, ko sem ravno obedoval, naznani mi služkinja dva gospoda, ki želita govoriti z menoj. Urno se podam iz jedilne v drugo sobo, odprem duri in pred menoj stojita mi dva popolnem neznana mlada gospoda, očitno boljšega stanu. Povabim ja, naj se usedeta in mi povesta, kaj bi rada. Brez odlašanja predstavit se mi kot ustaška uradnika ter mi hočeta pokazati dekrete in druge legitimacije, kar sem, seveda smijaje, odrekel. Po kratkem uvodu, iz katerega sem razvidel, da sem pri ustaški vladi, akoravno nesem Poljak, na glasu, da imam za narod in njegov boj simpatije, pokaže mi jeden gospodov neke rastrovane in popisane pole, ki pa neso bile družega, nego razpis ustaškega davka. V tem razpisu naložila je tajna vlada meni za pol leta 15 goldinarjev davka.

Gospodje! Za gotovo se je v isti čas pripovedovalo, da je celo nadvojvoda A., kot lastnik veleposestvu v Švici, 5000 gld. ustaškega davka plačal. Ni bilo takrat varno upirati se brezozirni tajni vladi.

bode dotlej železnica v Kamnik gotova in če se bode izkazalo, da se ves drugi kapital za zgradbo uplačal in porabil.

Druge določbe zastran te železnice navedene so že v načrtu zakona samem. Ker je čas za zgradbo določen na dve leti, računivši od dneva, ko se dá koncesija, možno je, da bodo vsaj proti koncu 1887. l. že parni tramvaj-vozovi žvižgali proti prijaznemu Kamniku in divni Bistriški dolini.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji, 25. februvarja.

V današnji seji predložil je trgovinski minister več zakonskih načrtov o zgradbah novih železnic. Mej temi se tudi nahaja — post tot discrimina rerum — železnica Ljubljana-Kamnik. Toda neka določba je v načrtu, katera ni ravno prijetna za kranjski deželni fond. Vlada namreč dovoljuje 200.000 gld. za zgradbo pod tem pogojem, da tudi dežela kranjska dá 50.000 gld., kakor se bere v priloženem načrtu. Ker sploh pri vseh zgradbah pripomagajo dežele, se tudi kranjska ne bo mogla odtegniti, pa želeči bi bilo, da dobi za svoj donesek prioritete delnice, katere v gotovem nosijo 5%, ne pa tako zvanih „Stammaktien“, ki so pri obrestovanji na vrsti še le po pokritih prioritetnih.

Razprava o državnem proračunu začne se v prihodnji seji in bo že kakih 14 dni ali še dalje trajala, ker je pričakovati mnogo kandidatnih govorov, za predstoječe volitve. Potem se bode še nekaj manjih predlogov rešilo, od večjih pa le še zakon o zavarovanji delavcev proti nezgodam. Gotovo pa ne pride nobena taka stvar na dnevni red, pri katerej večina ni popolnem jedina in gotova, tedaj tudi severna železnica le tedaj, če se vsi klubi večine zavežejo, za njo glasovati. In tako upa in želi večina in vlada, da se zborovanje konča še pred velikonočnimi prazniki in da je po praznikih k večjemu še slovesno zaključenje s prestolnim govorom.

Regulovanje galiških rek se bo odložilo, ker se upira Lichtensteinov klub in nikakor neče dovoliti v poslednji sesiji tako velikih svot za petnajst let naprej.

Moravski poslanci predložili so načrt o spremembi volilnih mestnih skupin na Moravskem, pa vlada neče ničesar vedeti o tem zakonu in sploh o nobenem jednacem, izvemši že predloženega gledé Dunajskih predmestij

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. februvarja.

Poljaki neso nič kaj zadovoljni s predlogom grofa Coroninija, da bi posebno sodišče verifikovalo volitve poslancev **državnega zbora**. Njih listi se tolažijo, da ta predlog v tem zasedanju še ne postane zakon. Dozdaj so se v Galiciji pri volitvah že večkrat godile kake nerednosti, poljski uradniki so si prizadevali na vse načine, da kje ne zmagajo Rusini. Tako je tudi bilo mogoče, da Rusini skoro nobenega poslanca neso dobili, če tudi je blizu polovica gališkega prebivalstva rusinske narodnosti. Sedaj se pa Poljaki bojé, da bi verifikacijsko sodišče takih volitev ne zavrglo in tako morda pripomoglo Rusinom pridobiti primerno število zastopnikov v državnem zboru.

Hrvatski ban odpotoval je s sekcijским načelnikom Vončino in sekcijским svetnikom Jurko-

vičem v Križ. Govori se, da se hoče preložiti sedež tamošnjega grškega škofa v Zagreb, Zagrebško učiteljske pa v Križ, da je ban potoval zato tja, da se o tem dogovori in stori potrebne naredbe. Učiteljske mislijo prestaviti iz Zagreba, da se učiteljski pripravniki preveč ne nalezajo Starčevčevskih političkih idej, katere bi potem kot vzgojevatelji mladine širili po deželi. — Organ Starčevičevcev „Sloboda“ izraža se proti Metodovi slavnosti v Velegradu, ker bi bila ta slavnost obrnena le proti Rusom. Za Hrvate, Čehe in Poljake ta slavnost po mnenji tega lista nema prav nobenega pomena. Od njegovih naukov imajo ti narodi ravno toliko, kakor Španjci. Na združenje vzhodne in zapadne cerkve pa pri sedanjih razmerah še misliti ne treba. Za Rusijo ima ta slavnost drugačen pomen, kajti ruski narod dobil je civilizacijo od Cirila in Metoda. Zato se bodo pa Hrvati radi udeležili slavnosti Metodove v Rusiji, kajti tam bo imela velik naroden in kulturn pomen, v Velegradu pa nemajo ničesar iskati. Mi obžalujemo tako pisavo tega hrvatskega lista ne le zaradi velikega pomena, ki ga je imelo delovanje Metodovo za vse Slovane, ampak tudi zato, ker bi pravoslavne Slovane utegnili utrditi v misli, da je Velegradska slavnost res naperjena proti njim in tako škodovati solidarnosti slovanskej.

Vnanje države.

V **Rusiji** prevladujejo vedno bolj nasprotniki Poljakov. Ne le da konservativni listi pri vsakej priložnosti črnijo Poljake, temveč tudi v vladnih krogih vlada veliko nezaupanje proti njim. Tako je nedavno vlada poslala Vilnenskega škofa v prognanstvo in oficijozni listi hudo napadajo poljski življenj. Posebno mnoge bode v oči Metodova slavnost v Velegradu, kajti menijo, da bode obrnena proti pravoslavnemu slovanstvu, zlasti proti Rusiji. Boje se, da ne bi v Poljaki še bolj podnetila želje po obnovljenji nekdanje poljske države. „Nord“, ki velja za oficijozen list ruske vlade, prinesel je jako oster članek proti avstrijskemu katoliškemu panslavizmu, katerega ima utrditi ta slavnost. In ravno kakor bi klical avstrijsko vlado proti temu panslavizmu na pomoč, trdi, da je ta panslavizem avstrijskim Nemcem in Madjarom še nevarnejši nego ruski državci. Res žalostne so razmere slovanstva, ako še strasti, ki izvirajo iz različja veroizpovedanja moré vsako vzajemnost in prijateljstvo mej slovanskimi rodovi. Ko je car obiskal Varšavo, smo se nadejali, da se zboljšajo razmere mej Poljaki in Rusi, sedaj se pa kaže, da so naše nade bile prazne, ali se vsaj še ne bodo tako hitro uresničile. — V nemške šole v baltičkih provincijah, katere vzdržuje vlada, mislijo upeljati poleg nemščine ruščino za učni jezik za nekatere predmete.

Francoski senat je zopet ustavil v budget 305.000 frankov za ustanove duhovenskih semenšč, katero je bila izbrisala zbornica poslancev.

V Parizu je bil v nedeljo mejnarodni delavski shod, katerega so bili sklicali **anarhisti**. Na ta tabor je prišlo kakih 4000 delavcev in vsprejeli so resolucijo, v katerej protestujejo proti vsakej vojni politiki ter izražajo simpatije do delavcev vseh narodnostij. Vodja došle angleške deputacije, član parlamenta, Burt, je izjavil, da se morajo rešiti mejnarodne diferencije s pravico, ne pa s silo. Dalje je govorilo še več anarhistov, naposled so se pa tepli, tako, da so jih več morali odstraniti.

V **pruskem** deželnem zboru je sedaj posvetovanje o budgetu za bogočastje jako burno. Windthorst je posebno hudo prijemal vlado, zakaj ne sklene miru s cerkvijo in zakaj se še sedaj ni nastavlil škof za Poznansko. Minister bogočastja je pri tej priliki zopet izgovarjal se s poljskimi agitacijami, ki hoté poljske pokrajine odločiti od Prusije in mlél je stare fraze, katere smo že tolikokrat slišali iz ust sovražnikov slovanstva. Vsa debata je kazala, da vlada Poljakom in katolikom sploh ni pripravljena nič prijenjati.

Na vsem potu nesem videl niti jednega človeka in moji koraki odmevali so po trgu v tiho noč, ko se obrnem v Jagelonske ulice, zagledam ravno nasproti kolegiju Jagelonskemu dva človeka in ko dospejem bliže, vidim, da je jeden te dvojice mož v ustaški opravi, drugi pa ženska v črni gosposki obleki. Ženska stala je tako, da je bila z obrazom obrnjena na to stran, od koder sem jaz prihajal, mož pa je stal s hrbtom proti meni. Ta dva človeka sta jako živo, ali vendar le poluglasno šepetala. Že od daleč pa sem tudi zapazil na trotoaru desne strani — jaz korakal sem po trotoaru na levej strani — nekaj črnega. Mislim sem, da je kako bruno.

Ko pa bliže pridem, razločeval sem ter se prepričal, da ondu leži človek, ker sem ga mimogredé stokaje vzdihniti čul.

Gospodje! vse moje življenje, ni prej ni poznej mi ni bilo tako strašno tesno pri srci, kakor one minute, ko sem moral po Jagelonskih ulicah. Interesantno je, da sam nesem vedel zakaj, a brez pravega uzroka obšla me je neznana groza in le to vem, da nesem imel druge želje, nego ka-

V **angleškej** spodnji zbornici je sedaj debata o Northcotovem grajalnem predlogu. Kako bode izpala, se sedaj še ne vé, ker ne vemo, kako bodo glasovali Irski in radikali. Dozdaj se je sicer tudi mislilo, da konservativci ne bodo skušali vreči vlade, ker sami v sedanjem kritičnem položaji ne marajo prevzeti vladanja. Ta misel bila je pa kriva, to kaže izjava lorda Salisbury-ja na nekem shodu konservativcev, da konservativni vodje so pripravljeni prevzeti vlado, ako glasovanje o grajalnem predlogu za sedanjo vlado neugodno izpade.

Dopisi.

Iz Polja 25. februvarja. [Izv. dop.] Včeraj imelo je naše mesto visoka gosta: Njuni c. k. cesarski visokosti cesarjeviča Rudolfa in cesaričino Štefanijo. Nebo samo se je radovalo, kajti bil je najkrasnejši zimski dan, ki si ga le moremo misliti.

Ob 11. uri došel je dvorni vlak. Mnogobrojna množica pričakovala je visoka gosta, katera sta se takoj po dohodu prepeljala na parnik „Miramar“, kjer je bil dejeuner. Ob 1. uri kratka vožnja na torpedo-čolnu po pristanišču. Potem ogledovanje raznih na tako imenovanem „Oljkinem otoku“ (Oliven-Insel) nahajajočih se objektov, štacije za lansiranje torpedov, slavnoznane arene, forta „Musil“ in drugih znamenitostij. Ob 5. uri bil je diner v mornarski kazini, kamor je bilo povabljenih več dostojanstvenikov, vojaških in civilnih.

Zvečer je bila razsvetljava mesta in vojnega pristanišča. Dasiravno priprosta, ima razsvetljava pri nas radi raznih, le tu nahajajočih se predmetov za vsakega — če je tudi videl bogate iluminacije velikih mest — nekaj posebnega, čarobnega. Temna noč in sijajno razsvetljena arena, ta velikanski spomenik stare stavbarske umetnosti, — to vam je pogled omamljajoč; človeka nehoté obdaja nek svet strah. Če pa vržeš pogled svoj tja po gladkej morskej vršini, po širnem pristanišču našem, odpre se ti diven, prekrasen prizor. Mnogobrojno bogato razsvitljenih ladij, barkas, pontonov se pomika tja in sem, na vsem leži nekaj skrivnostnega, čarobnega. Čolnici s svojimi lučicami v veliki daljavi te nehoté spominjajo naših pravljic o vilah in čarodejkah. Ravno tako si predstavlja ljudstvo naše njihov ponočni ples po zelenih livadah. Mej vsem pa velečastni glasovi avstrijske in belgijske himne, katere sta proizvajali dve isto tako po morji vozeči se godbi. Za gledalca stoječega na „Rivi“ bil je prizor ta, kakor rečeno, omamljiv.

Mej poslopji bila so najkrasnejša: vojašnica za pehoto, mornarski kazino in mestna hiša. Tudi čitalnica naša storila je svojo dolžnost, transparenta z napisi „Živio“ in „Slava“ dičila sta njeno stanovanje. Njuni cesarski visokosti gledali sta razsvetljavo raz krova parnika „Miramar“. Proti 9. uri zvečer bil je odhod iz pristanišča.

Konečno nam je še spregovoriti o visokih gostih. Cesarjevič je že star znanec našega mesta in poseben ljubitelj mornarstva. Naša mornarica sme po vsej pravici smatrati Njega svojim posebnim protektorjem. Lahko je tedaj umevno, da se je takrat vsa pozornost obračalo do cesaričine. Komaj se je čakalo Njenega prihoda, vse je hrepenelo Njo videti. No, želja se je vsem spolnila, bila je prilika vsakemu, videti visoko gospo. Lahko pa tudi rečemo: Koli kor ljudem se je včeraj prikazala, toliko src si je pridobila. Priprosta, ali vendar prekrasna vnanjost

Smehljaje in živo zatrjevaje, kako brezkraino sem srečen in zadovoljen, da mi je prilika, pokazati svojo udanost narodu poljskemu, plačal sem ne 15, temveč 20 gld.

To, da sem dal več, nego mi je bilo predpisane, bilo je takrat umevno, oportuniteta, kajti dan na dan čuli smo o nasilstvu in krvavih činih tajnih žandarjev, tajnih maščevalcev in rabljev silne tajne ustaške vlade, kar prav posebno naslednja epizoda osvetljuje.

Krakovo je veliko mesto, broječe sedaj 60.000 prebivalcev. Krakovo pa je tudi lepo in redno zidano mesto. Ali, kakor je to mesto po dnevi živahno, tako mirno je po noči. Poljak sploh ne ljubi ponočnega življenja v kavarnah in gostilnah, temveč on je rad doma pri svoji rodbini, s katero pije svoj čaj. Kmalu po 8. uri zvečer so trgi in ulice že jako mirne, po 9. uri pa ne vidiš skoro žive duše.

Nekega dne zapoznil sem se v Göbelnovi pisarni ter še le ob 9. uri, morebiti je bilo že 1/4 10 uro, vračal domov. Iz Grodske ulice šel sem čez velikanski veliki trg, s tega v sv. Ane ulice, iz slednjih pa se obrnem v ulice Jagelonske.

kor hitro možno, dospeti v Golobske ulice, ker sem vedel, da ondu pred deželno blagajnico vojaki stražijo.

Prišedši prav blizu one dvojice, sem prav dobro zapazil, da je ženska hipoma umolknila in možkemu naglo z glavo proti meni mignila. Mož obrne se proti meni, a isti hip bil sem že par korakov dalje, še par korakov in bil sem v Golobskej ulici, kjer sem, prav blizu Jagelonskih ulic, stanoval. Akoravno je v meni vse vrelo in kipelo, sem vendar doma vso nočno dogodbo zamolčal in čez dlje časa zaspal.

Drugo jutro na vse zgodaj prileti dekla vsa preplašena in trepetajoča z novico v sobo, da je bila pretekla noč strahovita, ker so tajni rablji štiri, po tajnej vladi na smrt obsojene izdajice, umorili. Prvega v hotelu pri Lewi-ji, na Kleparži; drugega na Piasku blizu kapucinov, tretjega v botaniškem vrtu, četrtega pa v Jagelonskih ulicah. „Na drobno vse to ve,“ pravi dekla, „pod nami stanujoč gospod“. Jaz planem iz postelje, se urno oblečem in hitim k računskemu svetniku Tonhäuserju, ki je pod menoj stanoval. Ta mi pove naslednje:

ljubo, očarajoče obnašanje; redka prijaznost — katere lastnosti dičijo v obilej meri vso našo vladarsko hišo — so tudi Njej lastne.

Mnogobrojna množica, katera je povsod spremljala visoko gospodo, je burnimi vzklici kazala svoje navdušenje in svojo ljubav. Cesaričina Štefanija ima vse one lastnosti Habsburžanov, ki v prvem trenutku vnamejo srca; danes ni bilo drugega govora slišati, kamorkoli si prišel, kakor o Njej. Cesaričina je že itak tesno zvezo dinastije z avstrijskimi narodi, še bolj utrdila. —

Viceadmiral Sterneck je danes zjutraj inšpiciral našo mornarico. C—t—č.

Iz Trsta 26. februvarja. [Izv. dop.] Včeraj spremljevala je velika množica k pogrebu moža, kateri je bil izmed onih redkih značajev, kakršnih se dan danes še malo nahaja glede narodne zavesti med vsakovrstnimi pritiski višjega osobja. Ta značaj bil je Edvard Josip Vesel, ki je 22. t. m. umrl, nečak Koseskega, bivši načelnik delavcev v c. kr. colnini. Že njegov strije utisnil mu je domorodstvo globoko v srce, katero ljubezen je gojil potem do zadnjega trenutka. Ko se je v burnih časih 1. 1868 osnovala Rojanska čitalnica, bil je on prvi, ki je pristopil v osnovalni odbor. Njegove dobro izobražene hčere bile so leta in leta gledališne diletantkinje, ter igrale pri vsakej veselici. Nehvaležnost je plačilo sveta, to je tudi ranjki skušal, ko je bil preganjan radi čitalnice od svojih predstojnikov. Toda neupogljiv je ostal, nikdar ni zatajil svoje narodnosti. Materijalno podpiral je vedno narodne stvari in nikdar se ni obotavljal po'ožiti svoj donesek na oltar domovine. Delavci, kateri so pod njegovo področje spadali, so ob volitvah lahko tudi za narod kaj storili; zatisnil je ranjki obe očesi, ako je kdo mesto v colnini po okolici hodil in agitoval.

Pogreb njegov je bil sijajen, kajti udeležila se ga je velikanska množica vseh stanov. Rakev bila je s krasnimi venci okinčana, katere so sorodniki na njo položili. Dragi bralec, zaman si pa iskal venca, kateri bi bilo podarilo kako narodno društvo v Trstu možu, ki bi moral vender prednost imeti pred drugimi, katerim pa vence polagamo že radi prijateljstva, a ta bi bil venec zaslužil radi narodnih zaslug.

Kako imponoval bi bil tak venec z narodnimi trakovi, ker je šel mrtvaški sprevod po prvih ulicah in po corsu. Politično društvo „Edinost“ pozabilo je čisto na ubozega Vesela, morda zato, ker v svoji starosti ni več mogel svoje srčne želje materijalno spolnovati, ker mu neso dopuščale gmotne razmere. A kje so bili Tržaški Slovenci, kje je bilo prvaštvo naroda, da je prezrlo, temu možu izkazati čast, ako že ne radi njihovih zaslug, pa vsaj zaradi naroda, da pokaže Italijanom, kako se počasti tak, katerega so oni sovražili in ga hodili ovajat njegovemu vodji.

To je vsaj čudno — in pri pogrebu povpraševalo se je splošno: kaj ni nobeno društvo dalo kacega venca? — Tebi pa, blagi Jože, naj ti bo zemljica lahka! Blag spomin zapustil si mej nami, Tržaški okoličani posebno Rojanci ne bodo te pozabili!

Iz Dola pri Borovnici 24. februvarja. [Izv. dop.] Ker ste že zadnjič nekoliko o lovu izpregovorili, dovolite tudi meni, priprostemu kmetu

„Sinoč obiskal me je kolega Luscikiewicz, s katerim sva igrala piké. Smodk nama zmanjka in jaz pošljem ob 1/2 10. uri dekle v trafiko v Sv. Anski ulici. A že čez par minut pribeži brez smodk in strašno preplašena nazaj, in trepetajoč pripoveduje, da leži na trotoaru tik kolegija Jagelonskega umorjen mladenič, iz katerega je še topla kri lila. Poleg umorjenega pa je ležal listek s pečatom tajne vlade, da je bil izdajalec žid Jakob Baum po obsodbi in na povelje tajne ustaške vlade umorjen.“

Iz tega je razvidno, da sem jaz skoro isti trenutek korakal po Jagelonskih ulicah, ko se je umor vršil in da sem bil sam v največji nevarnosti, kajti tajni rablji, tajni žandarji neso bili nič bolj ozirni, kakor znana tajna poljska ustaška vlada.

Čez teden dni sem bil pred deželno sodnijo. Prisegel sem in povedal, kar sem vedel. Kakšen je bil izid te preiskave in vseh teh dogodkov, nesem nikdar zvedel. Mislim, da je vse to ravno tako tajno in čudovito ostalo, kakor je bil ves boj ustaških Poljakov proti Rusom tajen in čudovit. Še le poznejša zgodovina razkrila bode tančico, vse niti in vse tajnosti tega ustanka in njegovih nagibov.

besedo, saj ima vsaka stvar dve strani, torej tudi lov. Lov ima svoje prijatelje in svoje nasprotnike, mej slednje prištevam se tudi jaz. To pa zaradi tega, ker živali nam kmetom več škode store, nego so vredne. Lovec navadno niti ne misli, koliko škodo prizadeva divjačina kmetickemu posestniku, saj mu na to niti misliti ne treba, ker se opira na lovski zakon, ki je za kmeta popolnem napačno skovan. Rekel sem „napačno“, to pa zaradi tega, ker so to postavili „prijatelji lova“, ki neso občutili grenkosti kmetiskega stanu in neso poznali težej njegovih.

Vem, da bodo vsi lovski krogi zagovarjali in iskreno zagovarjali svoje lovske pravice, ravno tako dobro pa tudi vem, da se nam vsem zlo, krivica godi. Ni li to krivica: domača kokoš sme se na sosedovi njivi ustreliti, jarebica pa ima popolno prostost, tudi če se jih tropa od 10—20—30 na tvojo njivo usede. Po obstoječih lovskih zakonih kmeticko posestnik ni več gospodar svoje zemlji in se niti ne more škode varovati. Prepogosto čuje se glas: Žalostno dan danes, ko človek ni več svoj gospodar. Uboga kmeticka para nasadi zelje, fižol itd., a pride zajec in v eni noči uniči ves njegov trud, kdo mu povrne škodo? In pridni sadjarji, kaj pa ti? Trudili so se, nasadili lepe sadne vrte, storili, kar so mogli, da vzgoje drevesa, od katerih se nadejajo sadu. Toda v hudej zimi pride zajec in uniči ves 5, 10—15 letni trud. Kdo bode v resnici ocenil sadno drevo, katero že 6—10 let na enem mestu raste in že 2 do 3 leta rodi sad?

Nič boljše se ne godi gozdom. Kdo bi prečnil škodo, ki nam jo prizadevajo srne? Postava dovoljuje, da se domača koza sme ustreliti v gozdu, a srna, ki je nekaka divja koza, zavarovana je po postavi, da gorje onemu, ki bi se predrznil preganjati ali uničiti to kmetickovalcu jako škodljivo žival. Kmet mora pretrpeti vse, ako pa hoče imeti škodo povrnjeno, zameri se gospodu in zadene ga cela vrsta nadlog in sitnosti.

Da pa ne bode kdo rekel ali mislil, da si vse le izmišljujem, da pretiravam, navajam naj resničen dogodek. Pred sedmimi leti zasadil sem na travnik v bregu, nad tri orala velik, okolu 4000 macesnov. Ta travnik cenili so po stari tarifi v 4. vrsto, po novi tarifi pa za gozd 2. vrste. Mladi macesni ukoreninili so se jako dobro in v moje veselje rastle so prav lepo. Ko so pa začeli kazati se iz nad trave, vzbujali so toliko dopadajenje srn, da so se ob nežna drevesca drgale, da so skoro vsa drevesca obelile in popolnem uničile. V zadnjih treh letih uničile so mi vse, da sedaj nemam niti 40 zdravih macesnovih drevesc.

Da bi dobil vsaj nekoliko odškodnine, obrnil sem se do „gospoda“, ki je tudi prijatelj lova, in zahteval odškodovanje. Z lepega se ni dalo ničesar doseči, pozval sem torej cenilce, da določijo škodo. Glej čuda, našli so samo 191 drevesc, uničenih po srnah, druga drevesca pa so kar izginila, kam? tega ne vem ne jaz, ne cenilci. Pomislite: Nad 3 orala z macesni obsajenega gozda nesem sedem let niti kosil, niti se je na njem živina pasla, a vso škodo cenili so na 38 gld. 20 kr. Pa še tega naš „gospod prijatelj lova“ plačati neče. Usiljuje se nam vprašanje: Nas davkoplačevalce stane pogozdovanje, „inspektorat“ in drugo mnogo denarja, posestniki gozdov kaznujejo se zbog tega in onega strogo, postopa se ostro proti njim, na drugi strani pa uživa divjačina in prijatelji lova popolno svobodo? Struna, preveč napeta, počí. Nežadovoljnost med kmetickimi posestniki je v tej zadevi velika, kajti veliko škode smo doživeli preteklo zimo. Sicer pa tudi povemo, da se je tudi kmet računati navadil, da se nanj mogotci, in taki, ki bi radi mogotci bili, premalo ozirajo, akoravno kmet vzdržuje vse državno poslopje, vse stanove. Torej nekoliko več ozirnosti za kmeta, na katerega se je pri sklepanju obstoječih lovskih zakonov veliko premalo gledalo.

Priprost kmet.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je občini Grizinjani v Istri 300 gld. za zgradbo ubožne hiše, ki je o božiči 1883 pogorela.

— („Gregorčičev večer.“) Kakor se zdaj kaže, bode slavnost, ki jo prirejajo „Udje Slovestvenega zabavnega večera“ na čast Simonu Gregorčiču, še sijajnejša, nego so si jo mislili v početku nje osnovatelji, kajti tudi čestita duhovščina se oglašja od vseh strani naše domovine. Tako pridejo na slavnost nekateri duhovniki celo z Dolenjega Štajar-

skega; a da se bodo slavnosti udeležili duhovniki iz Ljubljanske bližine, tega nam še ni treba posebe poudarjati. Vsa ta oglašanja torej najjasnejše kažejo, kako jako čestijo Gregorčičevi častitelji svojega tovariša — duhovnika, kar mi s posebnim zadovoljstvom beležimo. — Ako bi se še kdo zunanjih domoljubov mislil udeležiti banketa, naznanjamo mu, naj se oglasi pri g. Antonu Trstenjaku, načelniku odbora za „Gregorčičev večer“ in naj pridene 1 gl. 50 kr. za kovert.

— (Zahvala vladike Strossmayerja.) Tukajšnjemu glavnemu zastopu banke „Slavije“ poslal je vladika Strossmayer za častitko k njegovej sedemdesetletnici naslednje zahvalno pismo:

„Slavnemu glavnemu zastopu „Slavije“

v Ljubljani

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo za srčna voščila k mojej sedemdesetletnici in želim iz vsega srca, da bi poštena in nesebična banka „Slavija“ našla pri vseh Slovanih te države najboljšega in največjega odziva in da bi tako s svojim delovanjem širila slovanske interese in medsebojno poznanstvo Slovanov.

Slavnega glavnega zastopa

udani sluga

J. J. Strossmayer l. r.,
vladika.“

— (Gosp. Gajšek,) konzistorijalni svetnik in župnik na Dobrni, imenovan je dekanom.

— (Potno predavanje) o „živinoreji“ in „mlekarstvu“ bode imel v Postojni tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo 1. dan marca popoldne ob 1/2 4. uri v šolskem poslopji.

— (Umrila) je včeraj v Sežani gospa Ana Trnovec roj. Mankoč soproga tamošnjega okrajnega sodnika g. Mat. Trnovca. Pogreb bode jutri popoldne ob 2. uri v Sežani. Blag jej spomin!

— (Nova žandarska postaja) prične s 1. dnem marca v Kropi.

— (Umor.) 20. t. m. dobili so v hiši blizu železnične postaje Sct. Mihael pri Ljubnem v Gore-njej Štajerske soprogo železniškega delavca in tri-letnega sinka umorjena. Dva laška delavca ulomila sta s silo v hišo, v kateri je žena stanovala s svojima sinoma, 3 in 7 let starima. Jeden sesekal je nesrečno ženo s sekiro, drugi je pa 3 letnega otroka z grozno razmesaril. Mej tem strašanskim početjem porabil je 7 letni deček priliko ter jo popihal skozi okno pritlične hiše na prosto klicat ljudi na pomoč. Čez jedno uro došla je žandarmerija od sv. Mihaela in našla jednega morilca poleg umorjene žene spečega. Marljivi žandarji so še isti dan zasačili in zaprli tudi njegovega pomagača. Občno se sumi, da je živinski zlodejec izvršil na truplu umorjene žene tudi nenravni čin. Že drugi dan izročili so morilca, katerih imeni še nesa znani, okrožnemu sodišču v Ljubnem.

— (Razpisano) je mesto načelnika pomožnih uradov pri c. kr. okrožni sodniji v Celji. Prošnje do 7. marca t. l. Znanje slovenščine treba dokazati.

— (Razpisano) je mesto učitelja za francoski in angleški jezik na c. kr. viši državni realki v Mariboru. Prošnje do 31. marca t. l.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 25. februvarja. Cesarica se je opoldne odpeljala v Amsterdam.

Dubrovnik 26. februvarja. Cesarjeviča Rudolfa in Štefanijo pozdravili so na Lacromi najudaniši namestnik Jovanović, okrajni glavar in občinski vodja. Vreme krasno. Zvečer sijajna razsvetljava. Veliko hiš s transparenti okrašenih. V pristaniščih in na hribih zažigali so se v pozno noč bengalični ognji in spuščale rakete. Velika množina ljudstva po ulicah.

Bruselj 25. februvarja. Danes je zopet 3000 delavcev v premogovih jamah: Noreham, Wasmes, Paturages in Quaregnon delo ustavilo. Število delavcev, ki so delo ustavili, znaša že 9000.

Pariz 25. februvarja. Na Quai d'Orsay je neki Balthasar trgovinskega ministra Ronviera dvakrat močno s pestjo udaril. Ronvier sunil je napadovalca dvakrat z noge, da je na tla pal. Napadovalca so zaprli. Balthasar je z Ronvierom nekoliko v rodu in ga je že dolgo nadlegoval, naj mu da službo in denarja.

